

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetéseket és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethet: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.

Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordatca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a szerkesztőségben, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uritca 13. Lang et Schwarz, Földútca 1. Süddeutsche Annoncen-Expédition Stuttgart.

Nyitlár sora 20 kr.

Miután a „Kolozsvári Közlöny“-t szeptember végével megszüntetem, új előfizetőket el nem fogadok, miről t. olvasóimat előre is értesíteni kívántam a „Kol. Közlöny“ kiadója.

Pártok és pártvezérek adatok és tanulság

a párt- és emberismeret köréből.

I.

Alkotmányos államban párt (a többségben levő) kormányozza az országot és részeit: a törvényhatóságokat, városokat.

A párt főjellege: az **önzetlenség**; a közérdeket szolgálja, ennek mindenben alárendeli a pártérdeket; a magán érdekét soha se tolja előtérbe, annál kevésbé tűzi ki törekvése céljául; mert a mely perczen magasztos elhivatásáról megfeledkezik, elveszti a jogot a nemesb értelemben vett „párt“ elnevezésre, s lehet egy conspiráló csoport, de soha többé olyan párt, a melynek kezeire bízta a biztatja a nemzet, vagy annak egyes töredéke sorsa intézését, úgy szólva eldöntését. S ez így van jól és helyesen; különben egyes, más kárán nagyra vágyók, néha gonoszok kezére jutna a vezénylet, a polgárok és testületek kipótolhatlan kárára.

Pártvezér áll a pártélen, kinek feddhetlen politikai jellemnek kell lenni, olyannak, ki adott szavát soha meg nem szegi; mert ha szavával pártvezér is játszhatnék, hogyan adhatna irányt követőinek? Ezek soha se tudnak merre tartásnak, kiben bizzanak meg, kinek nyomdokait kövessék. Ezért tapasztaljuk, hogy solid pártoknál az adott szó szentségét minden egyes tag átérzi, s az ellen nemcsak a vezér, de a köztag se vét, nem véthet a nélkül, hogy a párt tagjai sorából ki ne taszították.

A ki mint vezér pártot alakít, annak az elől említett általános fogalmakkal tisztában kell lennie.

A pártvezérségre aspirálónak jussanak eszébe Thales ama szavai: „ismerd meg tenmagad.“ tartson az ilyen szemlét ön-maga fölött. Nem néhány százezer, de pár millió forintból se telik ki a pártvezéri felségessé; a ki utánzóttat vesz magára, egymaga ugyan élhet azon balga hitben, hogy ő pártvezér; de az utána indult derék férfiak, ha látják, hogy szaván az ajtó küszöbig se mehetniel bizony, hogy nála ígéret és biztosítás csak álcázott álnokság eszközei: bizony hamar ott hagyják őt a faképnél, hadd bálványozza csekély önmagát, s csodálkozzék az ámitás eselszövő hálójának szétszakadásán, az ál-nymbus elpárolgásán.

A pártok életéről működéséről eleget olvashatunk a történelem lapjain; ámde sehol egyetlen pártot országban se találunk elismerve pártnak az olyan társulatot, mely csupán önhaszon keresére indult ki, tegye bár azt a legszolidabb eszközökkel is; hát olyan csoportot neveztek-e valaha pártnak, mely más megkárosítására, sőt megrontására dolgozva, ily átkos működéssel akarta volna művének alapkövét letenni!

Nem; ilyes pártról soha és sehol senki sem olvashatott; mert az ily lelkiismeretlen művelethez még szótartó üzerek se fognak.

Anglia alkotmányos életében találunk arra példát, hogy a pártvezér ősi választókerületében megmaradhatásaért a magáéból 1.200.000 frtot áldozott, csak hogy a pártvezéri renommée csorbát ne szenvedjen; pedig

ez esetben nem forgott szóban a pártvezérnek maga és pártja nevében adott becsületszava, a mi alkotmány alatt élő, becsületérző, az igazságnak hátat nem fordított polgárok közt: a legünepélyesebb, legszentebb fogadás, a legerősebb szóbeli kötés. Arra egész Európában hiába keresnénk analógiát, hogy egy gazdag pártvezér, egy szegény kiadó rovására akart pártot játszani, ennek deficitteit halmozásával kívánt brillírozni, s minden nemes törekvése oda irányult volna, hogy anyagilag tönkre tegye azt, ki a pártvezéri becsületszóban megbízva nyitva tartá számára az utat a Parnaszusra.

Támogatás ürügye alatt egysok ezekbe kerülő vállalat megbuktatásán dolgozó pártból, — pártolás ezimén deficitteit mástagyonfojtó pártvezérről hallgat a krónika.

Megvallom két év előtt még én sem olvastam, hallottam ilyen hydráról; azóta tapasztaltam, hogy létezik, él és garázdálkodik. Nemirok róla; csak a tényeket beszéltem, a melyekből napfény-tisztán kiderülend:

melyik az a párt, a melynek le kell szállania a dicső piédestalról, melyet nem az ő számára állita fel a közvélemény,

és kik azok a pártvezérek, a kiket a nemes elnevezés meg nem illethet, ha hét hét uradalom lenne is a kezökben.

Sándor János,

a „Kol. Közlöny“ kiadója.

Legujabb táviratok.

Bécs, sept. 15. A „N. Fr. Pr.“ egy távirata jelenti Rómából, hogy olasz és német diplomaták közt diplomatiai tárgyalások folynak, a német császár által a közkiállítás megtekintése után Rómában teendő látogatás végett. A terv kivitele igen valószínű.

London, sept. 15. Granville a spanyol kormánytól a „Derhound“ fedélzetén fogva tartott angol alattvalók feltétlen kiadását kívánta; a hajóra és rakományára vonatkozólag Granville semmit sem követelt. Az aschantik az Arany-szigeteknél rálőttek a „Rattlesnake“ angol hadihajóra; a parancsnok és a többi tisztek megsebesültek. Az angolok büntetésképen Cham városát boríták lángba ágyúárukkal. — Az angol munkás-egyletek tiltakoznak a genfi congressus tanácskozásai ellen.

Prága, sept. 15. A tartománygyűlési pótválasztások a vidéki kerületekben oct. 17-én és a városokban oct. 23. lesznek. 32 képv. hely üres; nagyrészen declarans kerületekben.

Madrid, szept. 14. Hitelt érdemlő hírek szerint Tolosanál 10000 kormánykatoná a don Carlos által vezérelt 14,000 főnyi karlista hadömeget megtámadta; a karlisták nagy veszteséggel szétverettek és egy zászlót vesztek; részletek még hiányoznak.

Hága, sept. 15. Az országgyűlés ma nyitott meg trónbeszéddel, mely az általános és a pénzügyi helyzetet kedvezőnek mondja; hangsúlyozza az idegen hatalmak rokonszenvét az indiai bonyodalmak alkalmából; és bejelenti, hogy Atschin ellen a háború erőlyesen fog folytatni.

München, sept. 15. A király helyben hagyta az országgyűlésnek az őzminiszterium által indítványozott elnapolását.

Bern, sept. 15. A semmitűszék a jurabeli makacsodó 69 papnak elmozdítását mondá ki.

Növevelde igazgatói jelentés.

A kolozsvári róm. kath. két főnövelde az erdélyi róm. kath. igazgatótanács határozata következtében 187 $\frac{3}{4}$ tanévre alapítványra következők vétettek fel.

I. Jogászok 4-ed év. Fazekas László, Szabó Albert, Török Dénes. — 3-ad év. Liskai László, Móricz Károly, Tamási Péter. — 2-od év. illetőleg tanárjelöltek: Benedek Elek, Czinege István, Dobai Ferencz, Eranosz Miklós, János József, János Péter, Jósza János, Kovács Antal, Márton Dávid, Putnoki Miklós, Szász Károly, Szigethi István. — 1-ső év. Bánffy Zsigmond, Dávid József, Elekcs Béla, Farkas Géza, Hochler Ignác, Jancsó Benedek, Jovian Antal, Kósa Árpád, Kovács Antal, László Antal, Nagy Ferencz, Orbai Mátyás, Schöna Ferencz, Borbáth Vilmos Gyulafehérvárról, Schusnek Győző Gyulafehérvárról, Lázár Lajos, Lestyan József, Pap András, Szentpáli Dávid, Tankó Sámuel, Kapitány Gyula, Pál Gábor, Pál Géza Sz.-Udvarhelyről, Burnáz Ernő, Lendvai Gábor, Szakács Balás. Összesen 44.

II. Gymnas. tanulók: 8-ad oszt. Amberger László, Bencze Gergely, Boglár Péter, Demény Ferencz, Geczó Ferencz, Győrfi Sándor, Istvánfi Miklós, Móricz József, Szaocsvai Miklós, Filscher Ele, Török Lajos. — 7-ed oszt. Bodor Lajos, Fülöp Endre, Georgievich Tódor, Karácsonyi Lajos, László Dávid, Oblatek Károly, Török Kálmán, Veres Károly. — 6-od oszt. Balló Béla, Bocskor Antal, Boér János, Csoboth Simon, Eek Emil, Gerecz Péter, Juhász Lajos, Orbai Miklós, Veres Sándor, Szentkirályi Jenő, Szacsvay Gyula Gy.-Fejérvárról. Atjónnek 7-ed oszt. M.-Vásárhelyről: Dávid Sándor, Fakas Albert, Végh János, Vutskits Lajos.

Feltételelesen meghagytattak tavallról: Rath Ferencz 8-ad és Lukács János 7-ed oszt. Demény Albert, Gőnczi Dénes 6-od oszt.

5-od oszt. Dániel József, Fehér Vilmos, Karácsonyi Miklós, Lázár Farkas, Martini Károly, Pál Géza, Stári Róbert, Száva Péter, Szaitz László, Szentkirályi Géza, Szentpáli István. Aljőnek Kántáról: Cselt Gyula, Fejér Endre, Gazda Dénes, Györgybiró Géza, Kozma Ede, Szigethi István, Gyulafehérvárról Atjón Kádár Kálmán. 4-ed oszt. Amberger József, Eperjesi Olivér, Faragó Károly, Lukács Antal, Schreiber Lipót, Stári Gusztáv, Székely János, Dániel István. Feltételelesen meghagya: Horváth Károly. 3-ad oszt. Dencz Adolf, Gardik Vilmos, Budai Károly, Kollin István, Krisztó János. Feltételelesen meghagya Campione Miksa. 2-od oszt. Algaizi Lajos, Balázs Gyula, Bartha Ödön, Gurnisevics Kelemen, Söpkecz Géza. 1-ső oszt. Bálinti Géza, Fekete István, Körösi György, Némethi Mihály, összesen 81.

A megnevezettek f. é. október hó 1-én tartoznak megjelenni, a ki pedig 15-ig nem igazolja elmaradását a növeldei regensnél, vékép elmaradottnak tekintet és helye mással töltetik be.

A kik fizetés mellett fölvetelni kívánnak, alólírtól f. hó 28-ig jelentkezzenek.

Kolozsvár, 1873 szeptember hó 14-én.

Váradai Móritz,
növeldei regens.

Gymnasium-igazgatói jelentés.

A nyilvános tanulók beiratása a helybeli róm. kath. gymnasiumban f. hó 29-én és 30-án és október hó 3 első napján történik d. e. 9 órától 12 óráig. Ezentul október 15-ig csak azon tanulók vétetnek fel, kik elkészítettek alapos okokkal igazoln képesek. Október 15-én tul a hó végeig rendkívüli esetekben a tanárikar, e hó lefolytaltal pedig csak a felsőbb tanhatóság adhat kivételes engedélyt a fölvetelre, még pedig oly feltétel alatt, hogy az illető növendék az időközben előadott tanulmányok ismeretét szóbeli vizsgálat után kimutatni tartozik.

A fölvetel föltételei ezek: 1. A gymnasium első osztályába szabályszerűen csak 9 évet betöltött vagy idősebb növendék vehető fel. 2. Az ismeretek mértékére nézve megkövetelik, hogy az értelmes és folyékony olvasásban, a nyelvtanból az alaktan főbb részeinek és az egyszerű, bővített s összetett mondatoknak ismeretében jól olvasható dictandó-írásban, a tizes számrendszer ismeretében 1000-ig, az egész számmal való négy alapműveletben fölveteli vizsgálat által alaposságot és biztosságot tanúsítson. Ezen fölveteli vizsgálat minden a gymnasium első osztályába fölveendő ifjura nézve egyaránt kötelező.

3. A felsőbb osztályokba való fölvetel mind a nyilvános mind a magántanulóknál az előbbi osztályról szóló és legalább első rendű tanodai bizonyítványtól tételleztetik fel. Ha a felmutatott bizonyítvány a tanterv követelményeinek meg nem felelne, a tanárkarnak szabadságában áll az illető növendéket fölveteli vizsgálatra szorítani, és őt ennek eredményéhez képest valamely alsóbb osztályba sorozni. Bizonyítvány hiányában az osztályt a megtartandó magánvizsgálat határozza meg. Ennek díja 20 frt. 4. A fölvetetni kívánó tanuló legközelebb végzett tanulmányairól szóló bizonyítványáról és atyja vagy anyja vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál és az illető osztály főnöknel jelentkezni. 5. A fölveteli pót- és javító vizsgálatok a fenírt beíratási napokon délutáni 2 órától 4 ig tartatnak meg. 6. Az érettségi javító vizsgálatok határnapjaul október hó 4- és 5-e tűzetik ki. 7. A mely tanuló valamely tantárgyból harmad osztályzatot kapott, vagy az engedélyezett pót- és javító vizsgálatok alkalmával újra elégsélen tanjegyet nyert, nem különben az is, ki már egyszer vizsgálat ismétlése után léptétfelsőbb osztályba, az illető osztályt ismétlenül tartozik. 8. A tandíj az erdélyi r. kath. igazgatótanács által a jövő tanévtől kezdve 5 o. é. forintban állapítottatott meg, mely pénzt beíratáskor kivétel nélkül mindenki az igazgatónál lefizetni köteles. 9. Az ünnepélyes „Veni Sancte“ október hó 5-én lesz; 6-an pedig rendes előadások.

Váradai Móricz

r. k. gymnas. igazgató.

Lamarmora leleplezése az 1866-i háborúhoz.

III.

Bebizonyítására annak, hogy a Magyarország lázítására czélzó tervek csakugyan Berlinből indultak ki, Lamarmora következő táviratot közöl:

Bgy ma éjjel hozzám érkezett sürgönyben Bismarck gróf arról értesít, hogy néhány nap muva elvárja a haboru kezdetét.

A magyar ügyre vonatkozólag gróf Bismarck épen e pillanatban hatalmazott föl, hogy excellenciáddal tudassam, miszerint a porosz kormány kész, a magyar és sláv ügyben szükséges pénzalap felét, kiszolgáltatni, ha az olasz kormány a másik feléről fog gondoskodni.

Kellene pedig:

1) Egy millió frank az első kezdetért és az előkészületekért.

2) Két millió frank azon időpontra, midőn a kérdéses nemzetek tetteg harcuzai kezdenek.

Összesen tehát egy-egy kormányra költség fejében 1 $\frac{1}{2}$ millió frank jutna.

Gróf Bismarck azon esetre, ha e terv az olasz kormány részéről elfogadtatnék, hogy egy mindkét ország érdekében levő vállalat végrez vitessék, még nem igen tudja, hogyan és mikép lehetne az illető összegeket a kérdéses czélokra leggyorsabban fordítani. Nagyon lekötelező őt excellenciádd, ha egyelőre az olasz államkincstár által szolgáltatná ki a mondott összeget és én azon esetre föl vagyok hatalmazva, saját kormányom nevében ez összeg leendő visszafizetését megígérni.

Minthogy a várnégyszögben annyi horvát ezred van, azt hiszem, hogy nagyon előnyös volna, ha minél előbb mozgalmat hozhatnánk létre az adriai tenger másik oldalán. Usedom.

Lamarmora a maga részéről határozottan tiltakozik az ellen, mintha ő is számított volna Magyarország föllázadására. „Én — ugymond — mindig ellensége voltam ilyen a háboruban nemigen megengedhető eszközöknek.“ Már most a főntebbi sürgönyből is világosan kitűnt előtte, hogy Poroszország nógatásával rá akarta bírni az olasz kormányt, hogy ez vegye magára Magyarország föllázadását. „Ha pedig — így végzi Lamarmora megjegyzéseit — Bismarck és Usedom grófok azt hitték, hogy ilyen szerep nem lett volna méltó Poroszországhoz, kétszeresen kellett éretnem, hogy Olaszország méltóságának ép oly kevésé felelt volna meg.“

Annak bebizonyítása végett, mennyire sorongatták a magyar emigránsok ez ügyben, az olasz tábornok ezután két levelet tesz közzé, melyeket Klapkatól és Kossuthtól kapott. Előbbi levelében igen röviden katonai modorral följánlja szolgálataát az

olasz királynak. Kossuth azonban hosszabb memorandumot intézett ez ügyben Lamarmorához. Klapka arra szorítkozott, hogy Lamarmorának azon tanácsot adja, miszerint a pesti nemzeti bizottsággal érintkezésbe lépjen. Fegyver — ugymond Klapka — van elég készen a Dunafejedelemségekben és ő csak megbízását várja, hogy kötelességét megtegye a csatatéren. Kossuth Lajos ellenben igen érdekes a figyelemreméltó adatokkal telt emlékiratot küldött Lamarmorához, melyben különösen iparkodott kimutatni, hogy Ausztria csak akkor lehet teljesen legyőzve, ha Magyarország ellene harcol. „III. Napoleon — így ír Magyarország volt kormányzója — megemlékezett az igazságról 1859-ben.

Mielőtt elkezdte az olasz háborút, engem száműzetési helyemből Párisba idéztetett, hogy velem értekezék és esetleges körbejárásom által Magyarországnak netán szükségendő támogatását magának biztosítsa. Sőt midőn a császár már győzött volt Magentánál és Solferinonál, hozzám Vallegiában következő szavakat intézett: „Ha Ausztria nem fogadja el a békét, igénybe fogom venni az ön segítségét. Mindenesetre siessen készülődéseivel.”

Lamarmora erre azon szövetségi ajánlatokat tárgyalja, melyeket a magyar emigránsok közül többen és a „comitato ungheresé” tett neki. Utóbbi következő szerződési tervet terjesztett az olasz kormány elé:

A bizottság (comitato) az anyagi támogatáson kívül köteles több tekintetben kezességet is követelni, még pedig követeli:

Az ideiglenes magyar kormány elismerését, valamint a választott fejedelmét.

Egy külön követ küldését a magyar kormányhoz és egy magyar követ elfogadását az olasz udvarnál.

Az olasz kormány kötelezi magát, a megválasztott és Olaszország valamint Poroszország által elismert magyar fejedelmet egy kölcsön megadásáról biztosítani, mely azonnal a fejedelem kinyilatkoztatott óhaja után meg lesz állapítandó.

Végre a két szerződő fél kölcsönösen kötelezi magát, hogy a fegyvert előbb le nem rakja, míg egyrészt Magyarországnak az 1848-diki alkotmány alapján visszaállított függetlensége biztosítva nincs, kivéve azon változásokat, melyeket a törvényhozás ez alkotmányon a nem magyar nemzetiségek érdekében netán ejteni jónak látand.

Lamarmora ezen szövetségi ajánlatokat nem is vette komolyan, s hogy bebizonyítsa, mily helyesen gondolkozott az egész ügyről, fölhozza a Klapka-féle betörés fiaszkóját s azon tényt, hogy éppen a magyar ezredek igen derekasan verekedtek Cusztóznánál Olaszország ellen.

Nigra és Barral néhány sürgőnye, melyet Lamarmora könyvében idéz, bizonyítja, hogy III. Napoleon Olaszországnak már előre kiáltásba helyezte Velenozse megszerzését. „Itt azonban” — így egészíti ki Barral egyik berlini sürgönyét — „átalános hiszik, hogy Poroszország, akár győzni akár legyőzteni fog, szerzeményeit csak akkor tartandja meg, illetőleg csak akkor tarthatja majd vissza Ausztriától, ha Franciaországot bőségesen jutalmazza a Rajna vidékeivel.”

Nagyérdékű a következő Barral által Lamarmorához intézett sürgöny. (Junius 15-ről.)

„Bismarck az ímént következő fölvilágosítást nyújtott nekem a helyzetről: A frankfurti szövetséggyűlésnek ma hozott határozata után, a gyűlés — a mint képviselőnk kijelenté — Poroszország számára megszűnt létezni. Ezen határozat pedig előtűntünk háboru üzenésével azonos; mi el vagyunk halotva, hogy ez üzenetet megellőzzük és a jövő kedden tényleg megindítjuk a háborút. Az első katonai műveletek nem az én titkaim és azért nem is bízhatom önére. Egyelőre elegendő, ha pontosan tudja a háboru kezdetének napját. Megvallom, nagy sajnálkozással vettem azon hírt, hogy önöknel azzal akarják kezdeni a hadjáratot, hogy a várúgy-szöveget meg támadják, a helyett, hogy az Adriát meg-

szállják és Ausztriát kényszerítik egy nyílt csata elfogadására. Ez a gondolat nyugtalanít engem. Másrészt nem akarom ön előtt titkolni, — így szól Bismarck — hogy ha Lamarmora tábornok elfogadta volna azt a tervet, melyszerint néhány közösen összerakott millióval magunknak hatalmas lázadást biztosíthatunk volna Magyarországon.

Az itt idézett távirat végén Barral megjegyzi, hogy Bismarck ezuttal nem látszott oly biztosan hinni a sikerben mint rendesen. Mert midőn egymástól bucsuztak, e szavakat intézte hozzá: „A kocka el van ejtve, legyünk bizalommal, de ne felejtjük el, hogy a mindenható Isten szeszélyes (capricieux).”

Lamarmorának Bismarck tervezései sehogysém tetszettek. Már főnebb mondtuk, mennyire rosztallotta a becsületes olasz generális Magyarországnak pénzrel való fölújogatásának nemtelen tervét, Bismarck e kedvenc eszméjét, melyet nem győzött eléggé sürgetni. Végre elhatározta magát a tábornok, és egy junius 15-kén Barralhoz intézett sürgönyben kijelenti, hogy Bismarcktól semmiféle beavatkozást a maga terveibe nem fogad ezentul el, és hozzátéve, hogy, ha Magyarország zendülni akarna, maga erejéből is megtehetné épen, mert semmiféle csapat nem lesz az országban.

Nigrának is megadja a magáét Lamarmora. Ez t. i. távirat Párisból, hogy biztosan tudja, miszerint az osztrákok a várakba fognak húzódni és el nem fogadják majd a nyílt csatát.

Nigra — mondja erre Lamarmora — ki nem tudott politikai tanácsokkal szolgálni, kötelességének tartotta, hogy engem katonai s hadászati tanácsokkal lásson el. Albrecht főgnak persze érdekében volt az olaszokkal elhitetni, hogy az osztrák hadsereggel megvonul az erősségekben. Nigra azonban Bismarckkal és Usedommal azt akarta, hogy az olaszok észak felé vonuljanak, a lázítást Magyarországnak szítsák és a poroszkok ellen fordult osztrákokat hátulról megtámadják. A mint az eredmény mutatja, helyesebb is volt a három államférfi hadterve, mert az olaszok csakugyan Bismarck akarata szerint az adriai tengerpartokon és nem fönt az északi erősségeknél harcoltak.

Az olasz tábornok könyvének ezentul következő részei, habár nem bírnak is oly közvetlen érdekekkel reánk nézve, mint azon fejezetek, melyekben a szándékba vett magyar lázításra van vonatkozás, mindazáltal jelentékenyen járulnak az 1866-ki háboru előzményeinek történetéhez s különösen illusztrálják Bismarck merev „verekedhetnémségét” kapzsiságát, elbizakodását, másrészt az olaszok állását és a francia udvar akkori magatartását. Érték még e tárczát megakaratjuk tölteni ezen legérdekesebb helyek említésével, melyeket a könyvben a főnebbi momentumokra vonatkozólag találhattunk.

Minékutánna a porosz-olasz hirdhet véd- és dacszövetség létre jött, miről Lamarmora könyvének nyolcadik és kilencedik fejezetében hosszasan szól, Bismarck alig várhatta már, hogy az utben lévő szerződés olasz részről mihamarabb ratifikáltassék. Minden percz drágának látszott a porosz premier előtt s a háborut minél előbb akarta kezdeni. A Lamarmora művében közölt hiteles okmányokból kitűnik, hogy Bismarck von der Pfordten követnek egy oda célzó ajánlatát, hogy béküljön ki Ausztriával, egyenesen visszautasította, másrészt azt sem akarta, hogy az osztrák részről kért lefegyverzés megtörténjék.

A párisi kommune napjaiból.

Ki emlékeznék ma már Veysset György nevére? ... Ez ember el van feledve még talán Franciaországban is, — legfeljebb személyes barátjai őrizték meg számára egy megtisztelő emlékeztetést. A vad és zivatáros idő, melyben végét lelél, elmossa emlékét, és még csak a dicsőség kétséges szerencséje sem jutott osztályrészül. Hol ez-

Vak szenvedélye után indulva:
Esztelen, igazságtalan s durva.

Tökélyes világ.

— Németből. —

Ha minden ifju tartna mértéket,
Filiszterek tréfát értenének;

Ha minden év gazdag volna borba,
S az égből aranyeső potyogna;

Ha ingatag nő nem találtatnék,
Sőt mind a mennyi volna nyájas, szép;

Ha az igazságtól ki sem lélné,
Nem volna balgaság s bánat férge;

Ha az akarat s szív tisztasága
Semmi csaláságot nem táplálna:

Akkor oly tökélyes világ lenne,
Hogy ki nem tarthatnók többé benne.

Bálinth Gyula.

A betlehemi harc.

A parancsot Jézus töled vittük,
Hogy ellenségeinket is szeressük.

Ez nehéz, — de a te bölcseséged,
Nem szabhatott lehetetlenséget.

rek vesznek el, az egyes nem kelthet részvétet; a párisi kommune rémnapijaiban nem sokat ért egy emberélet s ki tudja, hány áldozat érdemli meg legalább azon emléket, melyet Veysset özvegye állított férje részére most, midőn Brüsszelben kiadott egy könyvecskét. A könyvecske elbeszélése nem panaszhang, hanem tanulságos adat a kommune történetéhez, főleg az azon fátlyot, mely a kommune utolsó napjaira volt borítva s leleplezi a titkot, hogy a versaillesi csapatok miként vették be Párist.

Veysset György Páris ostroma alatt ben volt a városban s a fegyverszünet megkötése után a kormányt követte Bordeauxba. Itt főzte ki a tervet, hogy összeköttetésbe kell lépni a kommune főbb embereivel, és egy ellenforradalmat szervezni, mely tervet közölte is Saisset tengernagygyal s általa Barthélemy de Saint-Hilaire-rel is. A kormány, melynek apr. elején még igen kevés hadereje volt, örömmel beleegyezett a tervbe és Veysset azonnal Párisba utazott, hol beavatta a titokba nejt és a Guttin testvéreket is.

Eredetileg az volt a terve, hogy egy bizonyos számú elhatározott emberrel, kik a törzskari épületben tanyáztak, a Vendome-térre menjen, s hatalmába ejtse a rendőri épületet és hadi iskolát, onnan pedig rögtön a városház felé forduljon, melyet megostromolván, elfogta volna a kommune főbb embereit. E célból a nemzetőrség nyolczadik zászlóalja parancsnokának 3000 frankot adott saját zsebéből, s megnyert a terv kivitelére több tisztet is. A versaillesi kormány azonban nem fogadta el a tervet, s a cselet ajánlotta. Három kaput, az Auteuil, Passy és Point-du-Jour mellettieket kellett arany kulccsal kinyitni. E kapuk őrzője, az első, párisi hadsereg vezére: Dombrowszki volt, s Veysset azon megbízatást nyerte, hogy helyezze magát összeköttetésbe a tábornokkal.

Párisban a valódi vörösök közt már azon vélemény kezdett elterjedni, hogy Dombrowszkiiban nem lehet bízni. Finom kabátot és nagyon tiszta fehér ruhát viselt — elég ok arra, hogy a rongyos csöcselék bizalmatlansággal viseltessék az „ur” iránt. Veysset tudta, hogy a tábornok rossz kedvű, tehát igen alkalmatos pillanat arra, hogy megközelíttessék. Az ismeretség megkötése könnyen sikerült, mert a Guttin testvérek egyike az ostrom alatt valami Hutzingerrel egy zászlóaljban szolgált s ez most Dombrowszky körül volt, ki előkészítette az utat a tábornokkal való ismeretségekötésre. Veysset április végén találkozott először Dombrowszkiival ki eleinte igen tartzkodó volt, de később így nyilatkozott: „Azt hittem, hogy a lakosság mögöttem van, de csalódtam, s ez büntetésem. Felőlem barátaim és ellenségeim azt fogják mondani, hogy magamat eladtam. Jó, én eladom magat.

Ez irtoztató játéknál fejemet koczkáztatom; meglophetnek vagy alattomosan hátulról gyilkolhatnak meg, legalább nőmnek és gyermekeimnek kell kényeret hátrahagynom.” De Dombrowszki nemcsak kényerről akart gondoskodni, hanem vajról és pecsenyeről is, mert a szerződést csak akkor akarta megkötöni, ha Barthélemy Saint-Hilaire az árulást egy millió frankot ad. Már Dombrowszkinál sokkal olcsóbban lehetett megvenni a montmartre-i tűzéréket. A kommune a hegyre néhány üteget állított föl, melyek egész Páris fölött uralkodtak. Most tudjuk tehát meg, hogy az ágyuk miért lövöltek ki oly rosszul, hogy a golyók vagy nem találtak, vagy pedig csak saját embereiket Levalloisban. Hanem a kommunisták rájöttek a titok nyomára, s Veysset házába törtek, ott mindent összepusztítottak, nejt fogságba hurcozták, de maga Saint-Denisbe menekült, honnan tovább folytatta cselészövényeit a versailles-i kormány megbízásából. Május 10-én kapta Barthélemy levelét, melyben Dombrowszkinak egy millió, Hutzingernek 300,000, a többi törzskari tisztnek pedig 200,000 frank ígértetett váltókban a Rothschild házra Frankfurtban. Dombrowszki kötelezte magát, hogy az egész környék Point-du-Jourtól a Wag-

És ime most ezzel ellenkezve.
Emberek rohannak emberekre.

S egymást üldözik, szörnyen átkozzák.
Hát ezek hasonlítanak tehozad?!

Jeruzsálemben és Betlehemben,
Keresztények vívnak egymás ellen.

Ha latin emel Krisztusnak oltárt,
A görögök földulják s lerontják.

Ha görög hozza lámpáját s képit,
Latinok rohannak rá s letépi.

Jézus nagy eszméit, szelid lelkét
Igy fogja fel a miveletlenség.

Tetszeni gyűlölködéssel vélnék
A szent szeretet nagy mesterének.

Vérezgés s üldözések áldoznak
A türelmes, békés jó pásztornak.

Hagyjátok ez átkos jámborságot,
Tj, új Krisztus áruló Judások!

Krisztus bölcsője és sirja mellett
Üdvöt csak szerető lelkek lelnek.

ram kapuig nem fog a nemzetőrség által védelmezteni, s a maga és kísérői számára szabad elmenetelt kért Veysset által kieszközöltetni. Veysset a szabad elmeneteli jegyet az árulási díj egy részével május 20-án akarta Hutzingernek átadni. A találkozási hely semleges téren, Saint Quentől nem messzire állapított meg. Dombrowszki ígérétének beváltására megtette a kellő intézkedéseket, midőn a Point du Jour és Wagram kapu közti hadsereg parancsnokává: Matthien ezredet, a beavatottak egyikét nevezte ki. Minden jól látszott el-készülve lenni; Veysset már céljainál hitte magát s Dombrowszki pedig a milliót zsebében, de ekkor a sors egy asszony személyében megakadályozta a jól kifőzött tervet. Veysset ugyanis egy asszonyt is, kinek közvetítését gyakran fölhasználta, beavatta a titokba s neki is 10000 frankot ígért. Az asszony készpénzt kívánt, s mivel Veysset nem tudott ilyen adni, néhány kommunisztának elárulta, a május 20-ki találkozást. Midőn tehát Veysset és Hutzinger megjelentek a semleges téren, néhány kommunista rájuk rohan és őket elfogta.

Meg van fejtve tehát a titok, hogy versailles-i csapatok miként vonulhattak be Párisba egyszerre három kapun minden ellenállás nélkül, s csak a város belsejében kezdődött el a gyilkoló, s a védelmezőkre nézve remény nélküli harc.

Mig Veysset és Hutzinger a börtönbe hurcoztattak, az alatt a kommune csapatjai Dombrowszki parancsára kiirtették a Point-du-Jour és Wagram kapu közti sáncokat, és a versaillesi hadsereg oszlopait, mint Mao-Mahon megjegyzi, „hasonlíthatan bravourral” bevették a sáncokat, és kapukat. Dombrowszki május 21-én, mint egy örült szaladgált a főváros utcáin. A versailles-iak Párisban voltak, s ő még nem kapta meg árulási díját. Sem pénz, sem elmeneteli jegyet nem kapott, Hutzinger elfogatásáról pedig nem tudott még semmit. Ha saját embereinek golyói által nem akart elesni, védeni kellett továbbra is azon ügyet, melyet elárult. Kétségbeesésben május 22-én a barrikadához ment, s ott küzdött miglen egy lövés halálos sebet adott altestén, s fölkiáltott: „Igy hal meg az, kit elárulnak.” A kommune vademberei körülvették Dombrowszkit, s hittek neki. Érezte, hogy bukásuk árulás következménye, de nem gyanították, hogy árulójuk előttünk fekszik, s a Dombrowszki május 24-én temettetett el a Pérela-Chaiseben. Temetése olyan volt, milyent még a világ nem látott. Az ágyuk dörögtek, a fegyverek ropogtak, s a petroleum lángja irtoztató fényt vetett a nagy temetőre. A sir szelén állott Vermorel s atkozta a gyávákat, kik vezérüket elhagyták, mig nem ő is, s a kommune utolsó bajnokai mint néhány ezervad állat, mert nem lehet már őket embereknek tartani, el nem estek a versailles-iak golyózápóra következtében.

Majd ugyanezen órában nyitattott ki a szerencsétlen Veysset börtöne. A papírok, melyeket nála találtak, halálos ítéletét mondták ki. Barátai azt remélték, hogy az irtoztató zavarban megfledkeznek felőle, de a kommunisták boszúja jó emlékező tehetséggel bír. Ferré megjelent néhány nemzetőrkíséretében, s Veysset IV. Henrik szobra alá vitetvén, felette a következő ítéletet mondá ki Ferré: Polgárok! Láthatjátok, hogy mi mindent fényes napvilágnál teszünk. „Itt van egy nyomorult, ki bennünket elárult, most fogadjuk büntetését,” mire Veysset 5 golyó által találtatván e szavakkal halt meg: „Megbocsátom nektek halálot.”

Igy halt meg ez ember, kinek tevékeny buzgalma Párist átadta a rend hadseregének. A versaillesi kormány bizonyosan emléket megőrizte, özvegyét fényesen megjutalmazta s barátait és segédeit kárpótolta, gondolhatja mindenki, de Versaillesben másképp határoztak, hogy Veysset dicsősége ártani fog a hadsereg hírének. De a dráma, mely Veysset halálával végződött, még egy gunyjáték is következett. A kiadásokat, melyeket Veysset részint saját, részint a Guttin testvérek vagyonából tett, s mintegy 30—40,000 frankra rugtak, vonakodott a kormány megtéríteni. Barthélemy Saint-Hilaire megtagadta május 10-ki levelét, Veysset eljárását önféjének mondta, s minden felelősséget el akart magáról háritani. Végre mégis a kormány 15,000 frankot megtérített Veysset költségeiből, s a többi részt megkapni, hasztalan volt minden törekvés. Nem hisszük, hogy Veysset asszony tulzott volna. Előadása nyugodt és szenvedély nélküli, még panaszt sem emel, s az ítéletet az olvasóra bizza, melyet az előadottak után megalkothat mindenki.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 17.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket** kérjük, méltóztassanak az illető összegeket hozzánk mihamarább beküldeni.

A „Kol. közl.” szerkesztősege.

— **Egy tengerentuli léghajó.** A New-Yorkban készült óriási léghajó teljesen elkészült, s e hó 10-én hagyta el Amerikát. Négy utas fog benne ülni, kik azt hiszik, hogy 60 óra alatt az angol partokra, vagy a continens valamely partján

fognak leszállhatni. Az utasok galambokat visznek magukkal, melyek meglehetősen ismerik Anglia, Belgium, Franciaország és Spanyolország partjait. E galambok mellükön leveleket hordoznak, melyre e szavak vannak írva: „Vidd a legelső hírlaphoz.” Meglehet ugyanis, hogy az utasok szerencsétlenül járnak, s csak így uton adhatnak hírt magokról.

— **Nemzetközi jogi értekezéslet** nyílt meg f. hó 10-én Gentben a célból, hogy a nemzetközi jog fejlődéséről tanácskozzék. Elnökül Mancini az olasz parlament tagja választott; a megnyitó beszédét a genti polgármester tartotta.

— **Jó gyalogló.** Gladstone angol miniszterelnök kitűnő gyaloglónak bizonyult a multkor, Skóthorból egy huzamban 32 angol mértföldnyi sétát tett, mely Skóthor legmagasbb hegygerinczén át Avimoreba és innen Kinguszieba vitte.

— **Zágrábban** horvát nemzeti egyetem felállításán fáradoznak.

— **Fürth városában** (Bajorország) e napokban nagy szerencsétlenség történt, egy ottani egyet kéjkirándulást tett, s a hid, melyen átmentek, éppen az átvonulás percében összeomlott, mi által 50 ember megsérült és többen meghaltak.

— **Hamisított arany órák.** Egy külföldi szaklap közelebb figyelemztetést tett közzé, mely az illető magyar iparosokat és vásárlókat is nagyon közelről érdekli. Némely külföldi órágyárakban így p. o. Gentben, Chaux de Fontenabán stb. a legnagyobb mérvű hamisítást üzik a zseb-órák arany lapjainál, hivatalos vizsgálatok útján kint, hogy a 18 karatosnak bejelentett arany lemezek 14 karatosak voltak, a 14 karatosnak jelzettekben pedig csak fele volt arany, másik fele alumínium. És ez nemcsak az óráknál, hanem egyéb

apró arany tárgyaknál is így van. A kárt pedig e család eljárásból főleg Németország, Ausztria és Magyarország szenvedik, hová az említett hamisított cikkek tömegesen bevitetnek. Az ellenőrzés úgy Ausztriában, mint Magyarországon efféle ügyekben nagyon hiányos; a dolog pedig megérdemli, hogy valamint az érdekelt kereskedők, úgy a kormány is több figyelmet fordítson az e családok gazdálkodására.

— **A braunschweigi hg. gyémántjai.** E hó 2-án nyitott meg Gentben azon két láda, mely az elhunyt herceg gyémántjait tartalmazza. A ládák négyes zárral voltak az alphabetikus rendszer szerint elzárva. Esetleg jelen volt a herceg párisi képviselője, ki a zárat titkát tudta s így nem kellett lakatoshoz fordulni. A gyémántok számozva és nagyság szerint és a többiek kövek két osztályba vannak osztva. Az első osztályba voltak sorozva a kisebb ékkövek, a kereskedésben szokásos rendszer szerint egymás mellé téve. A nagyobb gyémántok tokokban voltak elhelyezve. A gyémántok értéke 6 millió.

Távíratí tudósítás a bécsi borszéről.

Sept. 16-ról. 1873 % metaliques 69 20. nemzeti kölesön 73.—. 1860-diki államkölcsön 10.75 Bankrészevények 9.62 Hitelrészevények 232.50 London 112.35. Ezüst 107 25. Cs. kir. arany 5.43.—. 20 frankos arany 8.98.—. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 76. 75. Temesi 74.—. Erdélyi 75.50. Horv. Szlavin. 75.50

Biasini szállodájába Kolozsvárrt

1873-dik szeptember 15-dikétől következő az szabály fog életbe lépni; a mely olosó árakra a t. cz. utazó közönség részvétét felkérjük:

Egy kettős szoba utcára két ágygyal együtt 1 ft 80 kr.

Egy egyes utca első emeleti szoba egy ágygyal 90 kr.

Egy egyes nagyobb emeleti udvar szoba ágygyal 70 kr.

Egy földszinti szoba és emeleti kisebb ágyasztól 60 kr.

Egy külön ágy naponta 20 kr.

1 szál milly gyertya 12 kr.

1 portió fa, melylyel háromszor lehet befűteni, 15 darab, 15 kr.

Bérszolgá egy rendbeli gunya és csizma tisztításért 10 kr.

Bérszolgá egy comissio tételért 10 kr.

1 adag fehér kávé szobába 2 kiftivel 24 kr.

1 ebéd, négy féle szobába felszolgálva 80 kr.

1 ebéd 5 féle szobába felszolgálva 1 ft

1 port. széna vagy szalma egész éven keresztül 8 kr.

1 véka zab egész éven keresztül 70 kr.

Négy istálló 40 lóraáll az utazó közönség rendelkezésére és istálló pénz külön nem számítatik.

— Minden vasúti vonat érkezésénél a szálloda salon omaibussai az utazókat behozzák, és az induló vonatokra kiviszik kisebb kézi podgyászszal együtt 20 krért. — Az étteremben valamint a szobákba a legjobb ízű ételeket és tiszta italokat bér 10 Drágos Lázár jóhírű konyhája és pinczéje, étlap szerint határozott olosó árban szolgáltatja ki, min-

den idő tájban. — A szállodába egy kényelmes kocsi négy jó lóval áll rendelkezésre, melylyel úgy a városban, valamint utba minden irányban, s minden időtájban utazhatni, s a gyorsutazási irodában megrendelhetni.

Biasini szállodából a gyorskocsik Szamosújvár és Deésre naponta kétszer indulnak reggeli 7 és délutáni 3 órakor.

Kolozsvárról Beszterczére naponta reggeli 7 órakor.

Kolozsvárról Beszterczéig vagy vissza 30 font szabad podgyászszal mértföldenkint I. osztálylyal 40 kr. számítatik.

Azon t. cz. utasok, kik a korán reggeli vonatot akarják használni, kéretnek estve a kapus-sal tudatni, hogy kellő időben felkeltessenek. Biztossággal elmondhanni, hogy ezen Kolozsvárrt első, legnagyobb és legrégebb jó hírű szálloda, melynek 50 kényelmes vendégszobái kényelmesen és tisztán butorozva, gyors és jó szolgálattal, s még soha a jelenlegi viszonyoknál fogva egy szállodába sem tapasztalt olosó árakkal a t. cz. utazó közönség megelégedését kinyerendi, mert a tulajdonosnak jel-szava: „nagy forgalom kevés haszonnal.”

Végül a t. cz. utazó közönségnek eddigi pártfogásáért hálás köszönetünk kifejezése mellett jól berendezett gyorsutazásunkat, s meglepő olosó szállodánkat továbbra is tisztelettel ajánljuk, s kérjük árleszállításunkat rokonaik és ismerőseik között is terjesztetni.

Kelt Kolozsvárrt, szept. 9-kén. 1873.

Biasini szálloda tulajdonosa.

Felelős szerkesztő Sándor János.

EGYESÜLT ERDÉLYI TAKARÉKPÉNZTÁR

Alólírt választmány az „Egyesült Erdélyi Takarékpénztár” részvényeseit folyó évi október 27-én délután 4 órakor a kolozsvári „Hitel-Bank” intézet helyiségében tartandó.

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSRE

ezenel tisztelettel meghívja az alapszabályok 13-dik §-a értelmében.

E közgyűlés tárgya: Az alapszabályok szükségessé vált módosítása.

Az alapszabályok 14-ik §-a értelmében minden részvényes szavazhat, a ki egy részvényt (jelenleg egy ideiglenes elismervényt) 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt letesz. Az ideiglenes elismervények a kolozsvári „Hitel-Bank” helyiségében működő bizottság kezébe teendő le, a melyekről tanúsítvány és szavazati jegy szolgáltatnak ki.

A 15-ik §. szerint a szavazati jog személyesen, vagy más — a maga személyében is szavazatra jogosított, kellőleg megbízott részvényes által gyakoroltathatik.

Minden részvényes annyi szavazattal bírna hány részvénynek tulajdonosa; de tiznél több szavazattal sem saját személyére nézve, sem — mint meghatalmzott — nem bírhat.

Kolozsvárrt, 1873. szeptember 3.

Az „Egyesült Erdélyi Takarékpénztár” igazgató választmánya:

Br. Bánffy Albert, elnök.

920

Gáman Zsigmond. v. tag.

2—

III. osztályban csak 19 ft 59. a II. oszt. csak 29 ft 41 kron.

A bécsi világtárlat látása mesés meglepetést nyújt. A jelenkor ez egyetlen nagyszerűségének

882

20—20

Erdélyben a legnagyobb úti kellék gyári raktár Csapó Sándornál Kolozsvárrt.

u. m.

500 darab úti faláda osztályzattal

és a nélkül	4 frt. 80—20 rtig.
1000 „ úti bőrdönd	2 frt 80 krtól 40 frtig.
500 „ kézi táska	80 krtól, 5 frtig.
300 „ úti táska	1 frt 50 krtól, 10 frtig.
60 „ felszerelt uti készlet	5 frtől, 40 frtig.
500 „ szivar- és pénztárcza,	
zsebbevaló és oldalt függő	30 krtól, 5 frtig.
300 „ zsebbeli gyufatartó	10 krtól, 2 frtig.
5000 „ zsebkés	20 krtól, 8 frtig.
3000 „ sétatálcza	30 krtól, 10 frtig.
500 „ eső- és napernyő	1 frt 10 krtól, 15 frtig.

50 darab gummi-köpeny . . . 10 frtől, 24 frtig.

500 „ szürke szemüveg és	
czvikker	1 frtől, 2 frt 50 krig.
5000 „ fog- és körömkéfe	10 krtól 3 frtig.
2000 „ ruha- és hajkefe	50 krtól, 3 frtig.
5000 „ mindenféle fésű	10 krtól, 1 frtig.
2000 „ fürdő és közöns. viselő kalap	60 krtól, 4 frtig.
200 „ oldaltáscza, nők és férfiak	
számára	2 frtől, 10 frtig.
100 „ biztonsági uti pálcza	1 frt 50 krtól, 5 frtig.
100 „ Revolver	8 frtől, 30 frtig.

Legdusabb választék mindenféle közönséges és legfinomabb illatszerekből, szappanyokból, hajkenőcsökből, fogporokból és pépekből.

5000 pár férfi, női és gyermek cipők.

látogatására Kolozsvárról Bécsbe és vissza

E HÓ FOLYTÁN OKVETLENÜL MEGFOG JELENNI AZ „UJ VILÁG” című nagy naptár

az 1874-ik évre.

SZERKESZTETTÉK:

Léczfalvi B. LÁSZLÓ és HORI BÉLA.

Tartalom: I. Szépirodalmi rész. Dal az ingről: Hood Tamástól, fordította: Hegedüs Sándor; Liba-fantasiák, humoreszk; Temetés után: Léczfalvi B. László; Szerencse le: T. Nagy Imre; Munkás meséje: Simó Géza; Magántanítás: Hori Farkas; Bőjt a törököknél; Szerencse szeszélyei közli: T. K. A szeretet hatalma: V. . . Rajka Teréz; Nőemancipációról: Hori Béla; A „pillangó dalok”ból: Dalmadi Győző; Hadak útja: (hun monda) Hegedüs István; Egy éj a zárdában, francziából: H. B.; Péter Itcze: Kerekes Sámuel; Tettvágytól néha: Hori Béla; Mészáros Lázár életéből: V. —; Egy hős ifjúról: Benedek Aladár; Tilos csók száz szem előtt: Hori Farkas; Hamis, hazug: Szabó Sándor; A czimek, szemelvény Wéber „Democritos”-ából; Egy érdekes házasság; Egek leánya, tünde képzetek: Sári Lajos; Természet krónikájából: Léczfalvi B. László; Szépitő szerek: V. E.; Két érzélem: B. Kemény Eadre; Egy román költői alak: Moldován Gergely; Koldus jogtudor; Kristály vizü. . . Moldován Gergelytől; Ismeretlen pályatárs: Berényi Gusztáv; Rousseau, nőemancipációról: Salamon Antal; Család és állam: Hegedüs Sándor; Lékiismeret; Jő szívemre: Murányi Sándor.

II. Mezőgazdáknak, bortenyésztőknek. Nélkülözhetlen tudni valók a vető magról. Öt névtelen közlemény egy elősmert jeles gazdasztól: Gabna üszög; Rozsda; Szükséges tudni valók a szecskáról; Mikor és hogyan kapáljunk? Ujabb észleletek a juhtenyésztés köréből; Irányelvek a marhatenyésztés tárgyában; Jó tanácsok a jégkárosultak számára: Erdélyi Károly; A trágyáról.

III. A méhészeknek: A közönséges méhészet alapelve: Szentgyörgyi József.

IV. Szőlő termelőknek. A szőlő szaporításról: P. . .; A szőlő betegségeiről: K. . . y.

V. A gyümölcsfa tenyésztőknek. Jelinek-féle gyümölcsfa tenyésztésről; Jelinek metszési rendszere: Mártonffy M.

VI. Vegyes. Észrevételek a szüretéről; Miért kell kapálni? V. S.; A nagy szilva leírása és annak értékesítése: Schnabel Gyula; Nézetek a trágyáról.

VII. Mindenkinek: Az eczetről és annak hamisításáról: Léczfalvi B. László; Vizhatlan mész mindkét neme: Dr. Wöhler; Mastic cement: Dr. Ram-melsberg; A tintákról; többféle fekete tinta készítés módja, Sympathetikus jegyző, Baconnos féle réz és ezüst jegyző, elenyészhetetlen vörös tinták: Dr. Holley és más tudósok után; A pezsgő bor készítése: Dr. Schödlér szerint; Ürmös bor készítése: (K. . . y) Liszt hamisítása és próbájáról: Dr. J. A. Stockhard után; Bor hamisítása és próbája; Tej, tejföl hamisítása és próbája; Cognac készítése és hamisítása; A fa tartósságára van-e befolyással a vágás ideje? A tyukokról.

VIII. Vegyes. 1) A háztartás. 2) Gazdaszat, kertészet, baromtenyésztés. 3) Tűzművészet kedvelőinek. E rovat öszvesen **kilenczvennégy kitűnő, és a gyakorlati életbe vágó cikkecskét tartalmaz.**

Miután az ily dus tartalommal szerkesztett „UJ VILAG” naptár csak 2000 példányban nyomatik, a kik meg akarják azt szerezni, méltóztassanak alólírtnál mielőbb megrendelni.

Megrendelési ár csak 80 kr.

KERESZTESI PÁL,

„Uj Világ” naptár kiadója.